

O'ZMU XABARLARI

ВЕСТНИК НУУЗ

АКТА NUUZ

MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL
1997 YILDAN
CHIQA
BOSHLAGAN**

2026

8

**Ijtimoiy-
gumanitar
fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

MADJIDOV I.U. – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

ERGASHOV Y.S. – f-m.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

Sagdullayev A.S. – t.f.d., akademik (O'zbekiston)

Suleymanov R.X. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Murtazayeva R.H. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Musayev N.U. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Urakov D.J. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xolikulov A.B. – t.f.d., prof. (O'zbekiston)

Zuyev A.S. – t.f.d., prof. (Rossiya)

Jesus Gil Fuensanta. – t.f.d., prof. (Ispaniya)

K.Yildirim. – t.f.d., prof. (Turkiya)

Muxamedova D.G. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Safayev N.S. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Rasulov A.I. – psix.f.d., prof. (O'zbekiston)

Tashimova F.S. – psix.f.d., prof. (Qozog'iston)

Madayeva Sh.O. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Nishanova O.Dj. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

To'xtayev X.P. – f.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sobirova U.F. – sots.f.d., prof. (O'zbekiston)

Xudaykulov H.J. – ped.fan.d., prof. (O'zbekiston)

Miroslav Ballay – PhD, prof. (Slovakiya)

Shirinoва R.X. – fil.f.d., professor. (O'zbekiston)

Siddiqova I.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Sadullayeva N.A. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Arustamyan Y.Y. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Markov A.V. – fil.f.d., prof. (Rossiya)

Boltaboyev H. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Abdurahmonova N.Z. – fil.f.d., prof. (O'zbekiston)

Pardayev Z.A. – fil.f.f.d., dots. (O'zbekiston)

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

TOSHKENT – 2026

MUNDARIJA

Tarix

Ametov T. Qoraqalpog‘iston respublikasi qonun hujjatlarini modernizatsiyalashning kontseptual asoslari.....	5
Askarxodjaye Y. 1930-yillar boshlarida O‘zbekiston SSRda ta‘lim tizimining “agronomiyalashuvi” va boshlang‘ich maktab programmalari tahlili (1931-yilgi “Maorif va o‘qituvchi” jurnali materiallari asosida).....	8
Ayupov O. Mustaqillik yillarida O‘zbekistonda davlat boshqaruvi tizimining modernizatsiya jarayonlari.....	11
Buxorov J. Dehqonobod tumani aholisining 1941-1945-yillardagi ijtimoiy-iqtisodiy ahvoli	13
Duschanov R. O‘zbekiston SSR budgetida aylanma soliqning o‘rni (1930-1945 y.)	15
Inayatov J. Sovet hokimiyati davrida fotografiyaning jamiyat hayotidagi o‘rni va vazifalari	18
Isayev O. Oziq-ovqat sanoati tarixini o‘rganishning nazariy-metodologik asoslari xususida ba‘zi mulohazalar.....	21
Musoyev U. Turkkomstaris faoliyatida madaniy va tabiiy merosni muhofaza qilish masalalari (1920–1924-yillar)	24
Nematov I. O‘zMA fondlarida O‘zbekiston ipakchilik savdosi va sanoati tarixini yoritilishi (1867–1941-yillar)	27
Nishonov A., Kimsanova R. Farg‘ona vodiysi tarixining rus tarixshunosligida yoritilishi	31
Olimjonov X. O‘zbekiston SSRda kutubxona ishi tarixi (Ikkinchi jahon urushi yillari)	34
Radjabova N. Bolalar musiqa va san‘at maktablari kuy va qo‘shiqchilik san‘atini yuksaltirishning dastlabki o‘quv dargohlari (Navoiy viloyati misolida)	37
Rasulova D. Chor Rossiyasi davrida Surxon-Sherobod vohasining tarixiy ahamiyati.....	40
Tasheva Sh., Temirova Ch. Mustaqil O‘zbekiston taraqqiyotida janubiy viloyatlar qishloq ziyolilarining o‘rni va ijtimoiy faolligi.....	43
Xaynazarov B., Qudratillayev P. Temuriylar davrida ijtimoiy himoya	46
Yusupov M. Kino hujjatlarining tarkibiy tahlili	49
Yaxshiyev A. O‘zbekistonda 1929-yilgi alifbo islohoti: maqsad, natija va oqibatlar	52
Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik	
Abdullayev N., Shamayev X., Kosbergenov E. Значение теоремы гаусса в преподавании специальных дисциплин	55
Abdullayeva D. Raqamli ta‘lim vositalari asosida bo‘lajak muhandislarning kasbiy kompetentligini rivojlantirish metodikasi	58
Abdullayeva M. Texnik fanlarni o‘qitishda kognitiv yuklama muhandisligi asosida adaptiv o‘qitish metodikasini ishlab chiqish.....	62
Abdusalomov O. O‘zbekistonda aholini baxtililik darajasini oshirish omillari va yo‘llari	65
Adilov S. Sport kurashida musobaqa faoliyati operativ tahlili asosida sportchilarning texnik-taktik va koordinatsion tayyorgarligini nazorat qilish.....	68
Alimov A. Husayn Voiz Koshifiy asarlarida ma‘naviy-axloqiy qadriyatlarining falsafiy talqini	71
Alimova E. Повышение эффективности преподавания биофизики на основе использования цифровых технологий	74
Baxriddinov O. Mustaqillik yillarida navoiy viloyatida yoshlar tadbirkorligining rivojlanishi va uning bandlikni ta‘minlashdagi o‘rni	77
Bekova Sh. Ota-ona va farzandlar o‘rtasida kommunikativ kompetentlik rivojlanishining psixologik jihatlari	80
Биксалиева P., Шодиева Т. Методологические подходы к изучению неологизмов со значением лица в современном русском языке.....	83
Boboyeva M. Bolalarga nisbatan zo‘ravonlikning ijtimoiy falsafiy tahlillari.....	87
Boymuminova M. Maktabgacha yoshdagi bolalar aqliy rivojlanishida o‘yinning ahamiyati	90
Boymurodov O. Harbiy ta‘lim muassasalarida kursantlarning o‘qish jarayonida harbiy-kasbiy kompetentligini shakllantirish	93
Dadaboyeva O. Эффективные средства подготовки юных дзюдоисток на этапе начальной специализации ..	97
Djumanazarova N., Namozova Z. Bo‘lajak matematika o‘qituvchilarida matematik tahlil faniga oid kompetentliklarni rivojlantirishda muammoli ta‘lim texnologiyalaridan foydalanish	100
Donayev N. Bo‘lajak o‘qituvchilarning kasbiy kompetentligini rivojlantirishda bulutli texnologiya muhitlaridan foydalanish samaradorligi	103
Jamolova M. “Z” avlod yosh o‘qituvchilarida emotsional intellekt va kasbiy o‘zlikni anglashning jins va yosh tafovutlari tahlili	106
Jo‘raboyeva D. O‘zbekistonda ayollar ijtimoiy mas‘uliyatini rivojlantirishda gender siyosatning ijtimoiy ahamiyati	110
Jurayeva H., Abdullayeva F. Keksalik tushunchasining demografik, sotsiologik va ijtimoiy mazmuni.....	113
Zaitov E. Institutsional transformatsiya sharoitida o‘zini o‘zi boshqarish institutlari rivoji.....	116
Zayniddinov F., Zokirov O. Kosmik apparatlar misolida falsafiy mulohaza	118
Zoxidov I. Texnika yo‘nalishlarida dual ta‘limni tizimli tashkil etish orqali ta‘lim sifatini oshirish	121
Ibragimova F. Oliy ta‘limda talabalarning mustaqil ta‘lim olish ko‘nikmasini rivojlantirishda konstruktivistik yondashuvining qo‘llanilishi	124
Ibroximova S. 8-sinf adabiyot darslarida modulli ta‘lim texnologiyasidan foydalanish metodikasi	127
Ismatullayeva S. Dzyudochi-qizlarda texnik va tezkor-kuch tayyorgarligi asimmetriyasini tahlil qilish hamda musobaqa faoliyati samaradorligini oshirish	130
Israilova Sh. Shaxs axloqiy idealining ijtimoiy institutlar va me‘yorlar bilan dialektik munosabati	134
Yo‘ldasheva M. Boshlang‘ich sinflarda rus tilini o‘qitishning pedagogik va psixologik xususiyatlari	137

Yo'lchiyeva Sh. Fasilitatsion yondashuv va raqamli ta'lim platformalari orqali bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining iqtisodiy va psixologik kompetentligini rivojlantirish	140
Кудратуллаева Р. Рефлексивная культура как ресурс готовности психологов-консультантов к профессиональной деятельности	143
Kurbanov H. Texnik-muhandislik oliy ta'lim tashkilotlari talabalari uchun fizikani ixtisoslik fanlari bilan integratsiyasi asosida o'qitish metodikasi	146
Qayumov X. Ayollar kurashi sport turi bo'yicha Qirg'izistonning Bishkek shahrida o'tkazilgan Osiyo chempionatining tahlili	149
Qayumova O. O'quvchilarda kommunikativ kompetensiyani shakllantirish	152
Qayumova Sh. Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarida o'qish savodxonligini rivojlantirish kompetensiyasini shakllantirishning metodik asoslari	156
Qosimov O. Dezinformatsiyaning ijtimoiy qiyofasi: falsafiy tahlil	159
Qurbonnazarova Sh. Bo'lajak muhandislarning kasbiy imidjini shakllantirish mazmuni	162
Qo'chqorova I. Xorijda tahsil olgan yosh mutaxassislar orqali bilim transferi va ularni davlat boshqaruvi tizimiga integratsiyalash: O'zbekiston tajribasi	165
Mamanova S. Turizm yo'nalishi o'quvchilarida umummadaniy kompetensiyani rivojlantirishga yo'naltirilgan didaktik ta'minotni takomillashtirishning pedagogik asoslari	169
Mamatqulova F. Kam ta'minlangan oilalar bilan ishlashda ilg'or xorij tajribalari tahlili va O'zbekistonga tatbiq etish imkoniyatlari	172
Mamirova F. Befarand oilalarda shaxslararo munosabatlarning gender xususiyatlari	175
Maxmudov K. Yoshlar dunyoqarashini shakllantirishda xavfsizlik sohasidagi "Xayot xavfsizligi asoslari" qoidalarining o'rgatishning o'ziga xos xususiyatlari	178
Muzaffarova N. Texnika fanlarini o'qitishda ma'ruza, amaliy va laboratoriya mashg'ulotlari integratsiyasini dars jadvali orqali tashkil etish metodikasi	181
Mullaboyeva N. Texnik-muhandislarda kasbiy-kommunikativ kompetensiyani rivojlantirishga xizmat qiluvchi pedagogik shart-sharoitlar	184
Muradov U. Polilogik nutq orqali talabalarining kommunikativ faolligini oshirishning metodik imkoniyatlari	187
Murodova G. Zamonaviy psixologiyada koping strategiyalar tushunchasi va metodologik yondashuvlar	190
Nizamova M., Istamova D. Afg'onistonning O'zbekistonga geostrategik ta'siri: xavfsizlik tahdidlari va geoiqtisodiy imkoniyatlar tahlili	193
Nuritdinova H. Teaching english collocations to primary school learners (3 rd -4 th grade)	196
Nurmatov A. Jinoyat natijasida yetkazilgan mulkiy ziyonni qoplash masalasi. 1-qism (Mullifning sun'iy intellekt dasturi asosida xususiy korxonada faoliyatini tiklash misolida)	198
Nurmatov Z. Talabalarining dasturlashga oid kasbiy kompetentligini shakllantirish mazmunini sun'iy intellekt texnologiyalari asosida takomillashtirish zarurati	201
Нассер О. Динамика двусторонних отношений королевства Саудовской Аравии и Китайской народной республики	204
Ochilova F. Pedagogika fanida "Tanqidiy fikrlash" tushunchasining genezisi va evolyutsion rivojlanishi	207
Ravshanov U. Global axborot makoni sharoitida ma'naviy-ma'rifiy tarbiyaning pedagogik asoslari	210
Rasulov S. O'zbekistonda davlat boshqaruvida xalq ishtirokining ijtimoiy-falsafiy paradigmasi	213
Rasulova D. Ingliz tili ta'limida raqamli hikoyachilik (digital storytelling) texnologiyasining didaktik imkoniyatlari	216
Rahimboyeva D. O'zbekistonning global ekologik muammolarni bartaraf etish bo'yicha BMT doirasidagi tashabbuslari	218
Ro'zimurodov S. O'zbekistonda oilaviy iqtisodiy tafakkur madaniyatini rivojlantirishning ijtimoiy-institutsional asoslari	221
Ruzmetova Z. Texnologiya fani o'qituvchilarining kasbiy-ijodiy kompetensiyalarini integrativ yondashuv asosida rivojlantirishning muhim omillari	224
Rustamov S. Huquqiy nihilizmni bartaraf etish va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishda huquqiy madaniyatning roli	227
Saliyeva N. Globallashuv jarayonlarining jamiyat ideosferasiga ta'siri va rivojlanish yo'nalishlari	230
Sa'dullayeva F. Tasviriy san'at ta'limida future-tech texnologiyalaridan foydalanishning metodik modeli	233
Sodiqova D. Инновационный подход к обучению студентов принципам работы приборов для регистрации биопотенциалов на примере ЭКГ, ЭЭГ, ЭМГ, ЭРГ	237
Soliyev A. "Raqamli huquqiy madaniyat" tushunchasi: metodologik yondashuvlar va yangi paradigmaning shakllanishi	240
Suvonqulov H. Abdurahmon Toshkandiy faoliyatida ma'rifatparvarlik va islohotchilik masalalari	243
Tangatarova S. O'quvchilarni o'zbek tilida ravon gapirish ko'nikmasini rivojlantirish mazmuni	246
Tasheva Sh., Temirova Ch. Mustaqil O'zbekiston taraqqiyotida janubiy viloyatlar qishloq ziyolilarining o'rni va ijtimoiy faolligi	249
Tulishov G'. Raqamli transformatsiyani o'qitishda bo'lajak o'qituvchilarning kreativ kompetentligini rivojlantirish masalalari	252
To'xtayev H. Agrar madaniyat shakllantirishining evolyusiyasi va rivojlanish omillari	255
Ubaydova V. Naqshbandiya ta'limotining shaxs tarbiyasi, ma'naviy kamolot va ijtimoiy mas'uliyatni shakllantirishdagi didaktik imkoniyatlari	258

Urakova N. Talaba yoshlarni vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda muzeylarning roli	262
Usmonov S. Raqamli jamiyatda kiberzo'raonlikning ijtimoiy-falsafiy mohiyati va unga qarshi mafkuraviy immunitetni shakllantirish yo'llari	265
Xayitov J. Resotsializatsiya samaradorligini baholashning kompleks diagnostika vositalari	268
Xolyigitova N. Yosh kadrlar karyerasini rivojlantirishda psixologik qo'llab-quvvatlash amaliyoti.....	271
Xudonazarov I. Mediamadaniyat ijtimoiy voqelikni transformatsiya qiluvchi fenomen sifatida	274
Hakimova L. Психологические особенности проявления адаптивности авиадиспетчеров в концепции Ю.К. Стрелкова	277
Hasanova X. Davlat fuqarolik xizmatchilarining ijtimoiy imidjini shakllantirishda ommaviy axborot vositalarining o'rni	280
Shamshimetov T. Talaba-yoshlarda huquqiy madaniyatni rivojlantirishning ijtimoiy zaruriyati.....	283
Sharipova S., Burzu S. "Kreativlik – pedagogik ijodkorlik asosi" modulini o'qitish pedagogik muammo sifatida.....	286
Evatov S. Markaziy Osiyoda tasavvuf ta'limotining shakllanishida diniy-falsafiy qarashlar	288
Ernazarova R. Jismoniy imkoniyati cheklangan talabalar harakat faolligini rivojlantirishning pedagogik asoslari	291
Yuldashev Y. Jamoatchilik nazorati fuqarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlarida ijtimoiy muloqotni amalga oshirishda ijtimoiy texnologiya sifatida	294

Filologiya

Abdullayeva D. Abduqayum Yo'ldoshev hikoyalarida ota obrazining ijtimoiy-psixologik talqini va mahorat masalasi	297
Abdullayeva N. Hozirgi mandarin xitoy tilida fonologik tizim va uning xususiyatlari	300
Авлакулов Я. Ономастическая система узбекского языка	302
Allayarova Z., Bahromova M. The poetic function of nature imagery in Ernest Hemingway and Tog'ay Murod's works	305
Ahmedova M., Zavqiyeva M. Linguistic and stylistic features of the self-help genre in XX century american literature (on the example of Dale Carnegie's how to win friends and influence people).....	307
Baratova N. Qanotli so'zlarning semantik va janriy transformatsiyasi haqida (Ezop masallari asosida)	310
Bahodirova G. Terminologik qarashlarning tarixiy evolyutsiyasi: klassik nazariyalardan kognitiv va kommunikativ yondashuvlarga o'tish.....	313
Jumaniyozov B. O'zbek xalq og'zaki ijodida obrazlar tipologiyasi.....	316
Ismoiljonova N. Kinoya (ironiya, sarkazm)ning ingliz va o'zbek tilshunosligidagi pragmatik tabiati	319
Ishankulova N. Nemis tilida chegaralangan fe'llar bilan preterit shaklining semantik xususiyatlari	322
Kurbaniyazova M. Ingliz va qoraqalpoq adabiy tafakkurida gastronomik konseptlarning verbal ifodasi	325
Kurbanova M., Nizomova D. O'zbek ayollar nutqiy etiketida xushmuomalalik tamoyilining ifodalanishi	328
Mirakhmedova Z. G'afur G'ulom va Jerom K. Jerom asarlarida evfemizmlarning lingvokulturologik mohiyati	331
Rixsiyeva A. "Ko'ngil" komponentli frazeologizmlarda metaforik modellar va obrazli semantika	334
Sarbarova D., Normurodova V. Sifatlarning she'riy matnda ifodalanishidagi o'ziga xosliklar	337
Sulaymonov B. Lug'at maqolada yozuv formati, punktuatsion belgilar hamda leksikografik markerlarning o'rni.....	340
Toshquvvatov X. O'zbek badiiy matnlarida "hayrat" fe'llari: semantik va pragmatik tahlil.....	343
Usmonova L. Siyosiy diskursda lingvokulturologik birliklarning ifodalanishi	346
Xolbutayev G'. O'zbek va rus latifalarining poetik va tematik xususiyatlari	349
Xudoyorova Sh., Bahodirova G. Raqamli va internet texnologiyalarining til rivojlanishiga ta'siri	353
Xusainova X. O'zbek va nemis tillarida so'z turkumlarini tasniflashning kategorial mezonlari	356
Sharipov F. Theoretical foundations of speech segment dissociation in discourse	359
Shodmonova G. Intercultural pragmatic features of english communication in uzbek tourism industry.....	362